

Scenario's als basis voor een lange termijn visie

Scénarios de base pour une vision à long terme

Stijn Overloop, Marleen Van Steertegem
Vlaamse Milieumaatschappij, dienst Milieurapportering

Scenario's als basis voor een lange termijn visie

- Evidence based policy
- Methoden voor toekomstverkenningen
- Milieuverkenning 2030: concept
- Demografische ontwikkelingen
- Megatrends
- Van toekomstverkenning naar visie

Evidence based policy

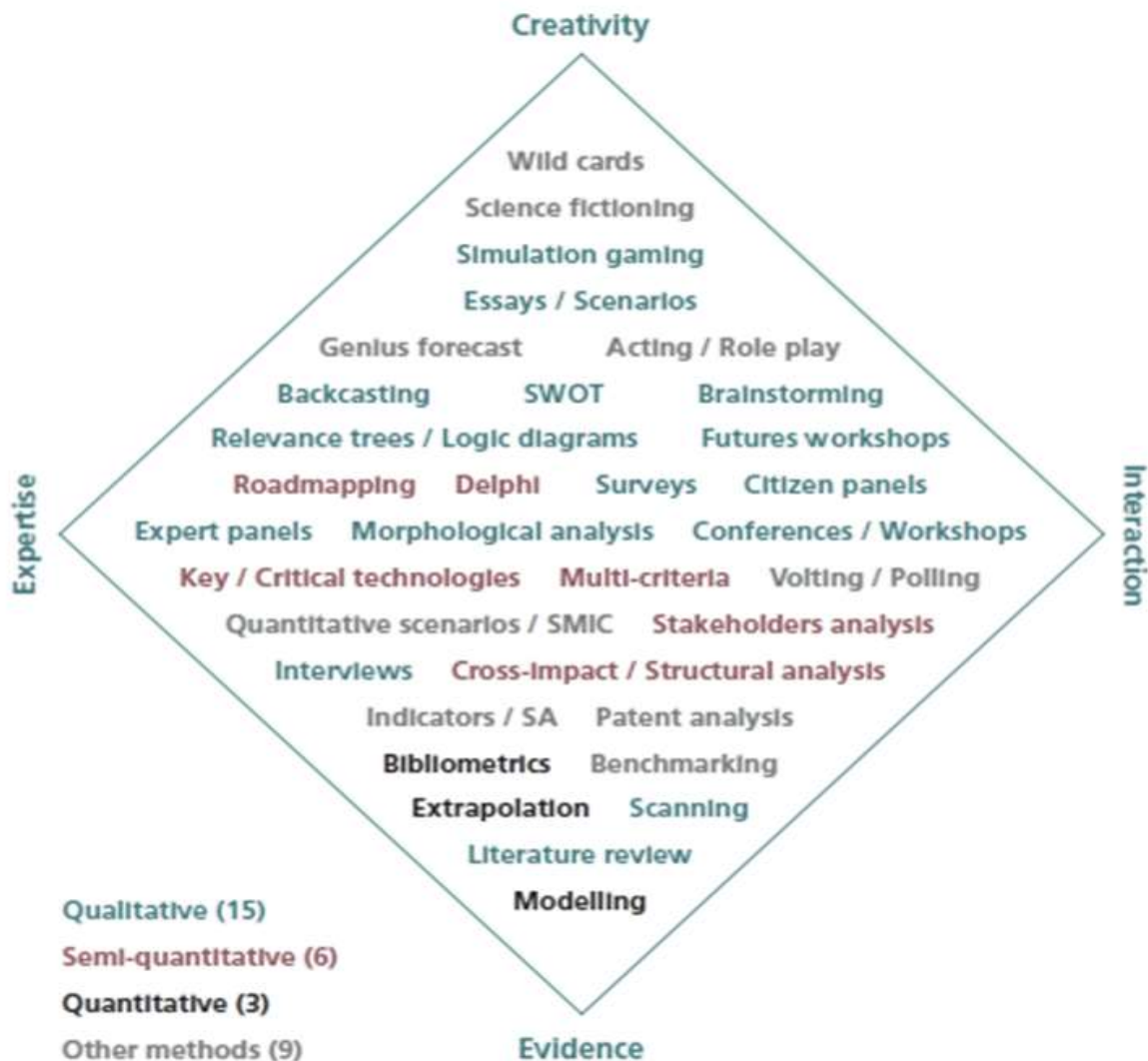

- Wicked problems:
  - complex – onzeker – waarden divergentie
- Druk van korte-termijn denken:
  - mediatisering - mondigheid
- Geïnformeerd beleid:
  - meer rationele, rigoureuze en systematische benadering van de beleidsvoering waarin informatie op kritische wijze vergaard en gebruikt wordt

Evidence based policy

- **Toekomstverkennen als beleidsinstrument**
  - Bredere aanpak op maat van wicked problems
  - Verwachte toekomst versus gewenste toekomst
  - Anticiperen op onverwachte toekomst
  - Langere termijn
- **Eigenheid toekomstverkennen**
  - Strategische kennis
  - Onzekerheid hanteren
  - Actiegerichtheid

Methodes

Milieuverkenning 2030

- DPSIR
- Rekenmodellen
- Expertkennis
- 3 scenario's: normatief
- 2005-2030
- Beleidsonderbouwend?

Demografische groei (bron FPB, 2008)

- 12,3 % groei tussen 2005 en 2030
- vergrijzing, ontgroening, gezinsverdunning
- in 2030:
  - 400 000 inwoners meer in 2013-2030
  - is 89 % van woonuitbreiding volgebouwd
  - aandeel bebouwing stijgt van 28 % naar 32 %
  - aandeel bebouwing in niet-gerioleerd gebied stijgt van 4 % naar 9 %
  - 1000 à 1400 ha bebouwing bij in overstromingsgebieden

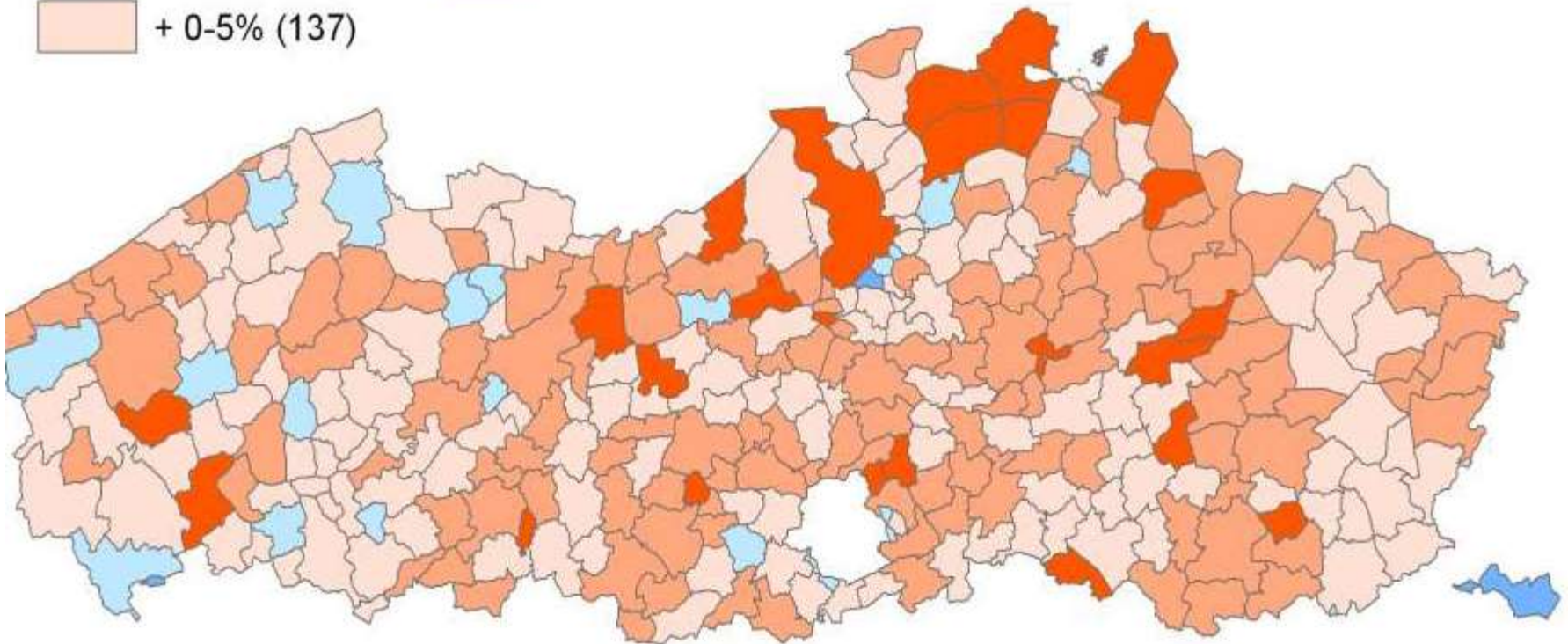
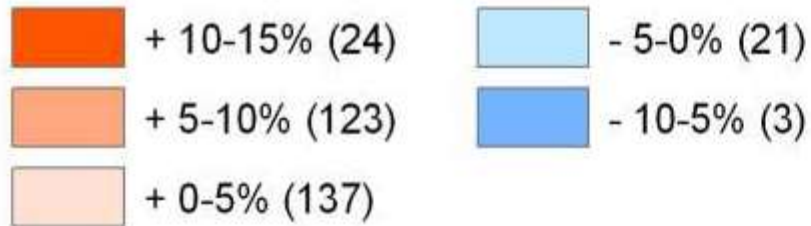
Recentere prognoses:

- 2005-2030: 9,5 % groei (SVR, 2011)
  - detail per gemeente
- 2005-2030: 12,3 % groei (FPB, 2014)
  - 2005-2050: 15,8 % groei
  - 600 000 inwoners meer in 2013-2050
  - detail per arrondissement

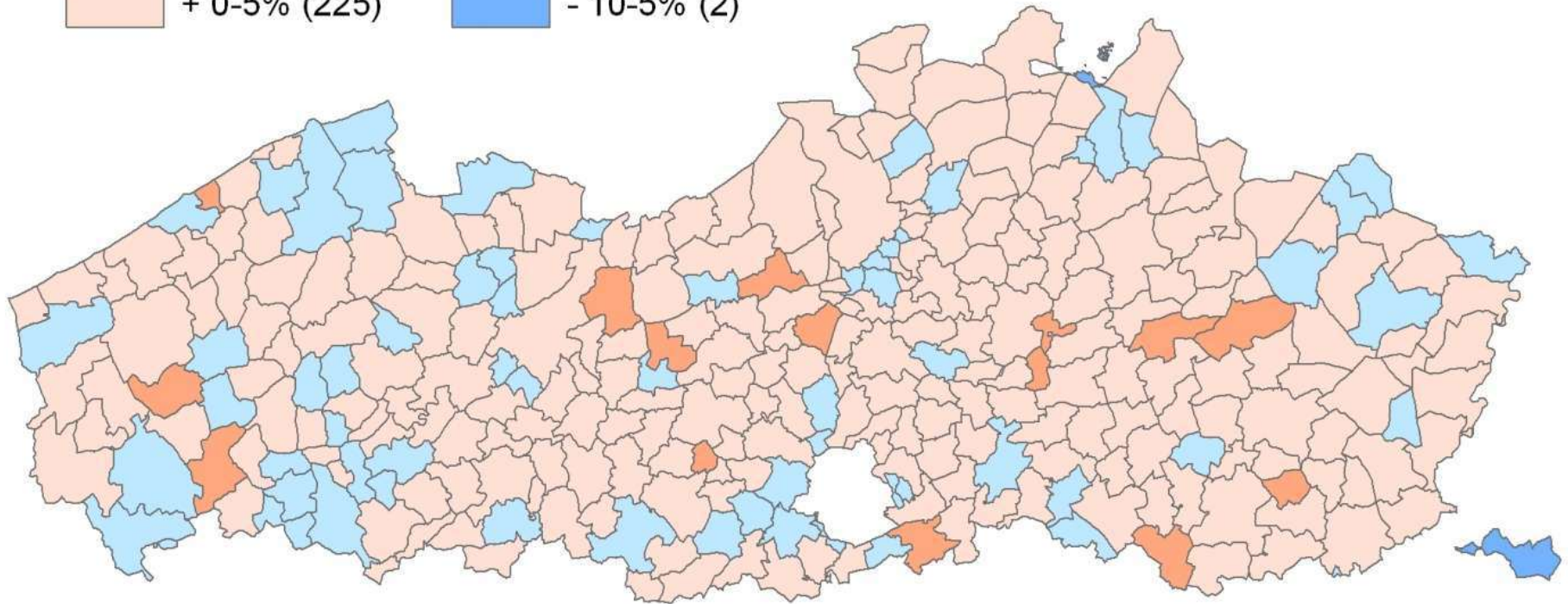
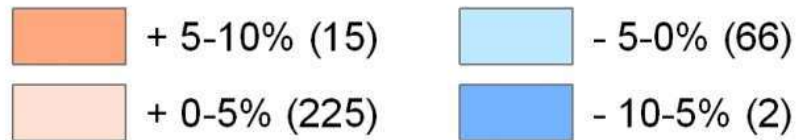
Demografische ontwikkelingen

aantal inwoners Vlaams Gewest - % verandering 2008-2018

Demografische ontwikkelingen

aantal inwoners Vlaams Gewest - % verandering 2018-2028

Demografische ontwikkelingen

SVR-projecties van de bevolking en de huishoudens voor Vlaamse steden en gemeenten (2011)

- Aangroei bevolking in 9/10 gemeenten, vooral in de grootsteden (Antwerpen en Gent)
- Toename aantal 0-2-jarigen in 9/10 gemeenten; opvallend sterk in de grootsteden
- Een verwachte toename van de lagere schoolbevolking
- In 6 op 10 gemeenten wordt tegen 2030 een daling verwacht van het aantal jongeren tussen 0 en 19 jaar
- bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar) zal in 7 op 10 gemeenten nog licht toenemen tot 2017, nadien zal in 9 op 10 gemeenten hun aantal afnemen
- Voortschrijdende vergrijzing in alle gemeenten; zwak in de grootsteden

Megatrends

- Megatrend: zichtbaar – langdurig – hoge impact – brede reikwijdte – onomkeerbaar
- EMA: State of the Environment 2010: 11 mondiale megatrends
- In voorbereiding: Megatrends en impact op milieu in Vlaanderen: publicatie september 2014
  1. Veranderende demografische evenwichten;
  2. Versnelde technologische ontwikkelingen en onvoorziene impacts daarvan;
  3. Tekort aan hulpbronnen;
  4. Naar een multi-polaire samenleving;
  5. Klimaatverandering;
  6. Toenemende fragiliteit van systemen.

Van toekomstverkenning naar visie

- Strategisch – onzekerheid omarmen – actiegericht
- Expertise aanwezig:
  - Vlaamse overheid: MIRA – NARA - werkgroep Toekomstverkenning Leefmilieu – beleidsdomeinen Ruimte – Mobibiteit – Onderwijs – VRWI – Studiedienst Vlaamse regering
  - Studiebureaus
  - Onderzoeksinstituten: steunpunten TRADO – SBOV –
- Expertise in methoden
  - Modelmatige aanpak
  - Kwalitatieve methoden
  - Participatieve methoden
  - Combinaties

Van toekomstverkenning naar visie

- Maatwerk mogelijk
  - Schaal: organisatie, gemeente, bekken, provincie, natie
  - Betrokkenheid: experts – middenveld - burgers
  - Zichtbaarheid en communicatie: vb campagne Ruimte Vlaanderen
- Proces – product
- Onderbouwing visievorming: van mogelijke toekomst naar gewenste toekomst

- Informatie over Milieuverkenning 2030

- www.milieurapport.be

zie publicaties

- Kaartmateriaal: www.milieuverkenning.be

- Informatie toekomstverkenningen:

- www.vlaanderen.be/svr zie methoden en technieken

- Contact: s.overloop@vmm.be